

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnistvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“. Upravnistvu naj se blagovljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Gg. naročnike, katerim s koncem tega meseca naročnina poteče, prosimo, da jo o pravem času ponové, ako hoté list dobivati redno v roke, ker „Slovenski Narod“ pošiljamo samo onim, ki naprej plačajo naročnino.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za pol leta	6 gld. 50 kr.
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.	

S pošiljanjem po pošti velja:

Za pol leta	8 gld. — kr.
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Upravnistvo „Slov. Naroda“.

Izpred porotnega sodišča v Celji

dné 22. junija 1882.

(Dr. Suppan contra „Südsteirische Post.“)
(Konec.)

Priča dr. Ahazhizh v Ljubljani, bivši mestni odbornik, izpoveduje, da je v družbi z Josip Luckmanom pripravil Withalma do tega, da je hotel prodati Kolizej mestu za 114.000 gld. On pravi, da je dr. Suppan zelo delaven mestni odbornik, in le njemu se je zahvaliti, da se je dobilo loterijsko posojilo.

Priča mestni odbornik Josip Luckman je izpovedal, da se je trudil, da bi Withalm dal ceneje Kolizej, ker se je vojaška komisija, katera je ogledovala ljubljanske vojašnice izrekla, da je Kolizej še najboljša mej njimi, in ker je mislil, da bode lahko mogoče prezidati jo v normalno vojašnico.

Priča podžupan Franc Fortuna je izjavil v odseku, da je kresijsko poslopje v jako slabem stavbenem stanu, in naj se po izvedenih pregledih da, koliko bi veljale poprave, ali pa naj bi se poslopje prodalo. Isto trdi tudi priča g. Luckman, kateri pristavi, da je g. E. Mayer pač prej, predno si je sezidal novo hišo, vprašal, da bi se poslopje prodalo.

Anton Laschan, 78 let star, bivši župan ljubljanski skozi 8 let, je izpovedal, da mu je Withalm uže prej ponujal Kolizej, da ga mesto kupi, a takrat nij imelo mesto novcev. Pozneje, ko se je posrečilo dobiti loterijsko posojilo, je sam Withalmu pisal, naj ponudbo ponovi. Laschan pravi, da so teklo vse obravnave mej mestom in Withalmom potom njegovih rok in da je oddal vse dopise Withalma finančnega odseka načelniku dr. Suppanu, da so se obravnavali o odseku. Laschan pravi, da je prisiljen izrekati dr. Suppanu za njegovo požrtvovalno, nesebično, z veliko izgubo časa zvezano delovanje na korist ljubljanskega mesta, iz dna svoje vesti iskreno zahvalo. V kresijskem poslopi, katero je zelo poprave potrebno, moralo se je po zimi zidati, kar je stalo 2000 gld. Sklep, kateri je predlagal v imenu odseka dr. Suppan, se je tudi v me-

stnem odboru ljubljanskem razumel slabo. Nij šlo za to, da bi se kresijsko poslopje precej prodalo, temveč samo za to, da bi o tem, ali se prodajo, odbor za oskrbovanje mestnega premoženja in magistrat izrazila svoje mnenje. Konečno pravi g. Laschan, da si ne more kaj, da bi ne smatral vse, proti dr. Suppanu v teh zadevah pisano, kot umazano natolcevanje (schmutzige Verdächtigung.)

Začno se zaslišavati navzočne priče.

Prva je g. Jakob Aleševce.

Ko stopi v dvorano, je občen smeh in veselost mej porotniki in poslušalci. Na vprašanje prvosednika g. Heinricherja pove, da je 40 let star, doma iz Skaručine, oženjen, urednik „Brencljna“ in da sodeluje pri „Novicah“. Kaznovan je bil z zaporom treh mesecev zaradi nekega članka, ki ga je spisal v Brencljnu. Priča se vede jako plašljivo in boječe, posebno pri prisegi, govori le jecljaje, kar vzbuja veselost in smeh poslušalcev. Na vprašanje prvosednika izpove Aleševce, da pod svojo prisego ve, da pismo v katerem je bil dotični dopis o dr. Suppanu, nij bilo poslano ni zatoženemu g. Leonu, niti uredništvu „Südsteirische Post“, ampak nekemu njemu znanemu gospodu v Mariboru; to je on videl v Ljubljani.

Predsednik Heinricher: Kdo pa je ta gospod?

Priča Aleševce: To je privatna stvar, kakor sem rekel, poslan je bil dopis na gospoda, kateri je meni znan.

Predsednik Heinricher: Po postavi imate vi kot priča ne le dolžnost, ampak vi morate povedati resnico. Nij vse jednako, je li kdo zatoženec, ali pa priča. Tedaj razjasnite stvar.

Priča Aleševce: Ta dopis nij bil namenjen priti v list „Südsteirische Post“, zato nij bil poslan ne g. Leonu ne uredništvu. Odposlan je bil kar sem sam videl, pod napisom: „dr. Gregorec, c. kr. profesor v Mariboru“. Jaz ne vem, ali se je dopis ravno tako glasil kakor je v „Südsteirische Post“ priobčen.

Predsednik Heinricher: Kako si vi razlagate, da je dopis le prišel v „Südsteirische Post“?

Priča Aleševce (nekoliko časa molčeč): To je druga stvar, ki ne spada v mojo izpovedbo.

Predsednik Heinricher: Vi niste kot priča k sodniji poklicani, da samo zanikavate, kar se vas vpraša, ampak vi ste zavezani izpovedati pozitivno.

Priča Aleševce: Jaz morem le to povedati, kar sem sam videl in to je, da se pismo z dopisom nij poslalo ne uredništvu „Südsteirische Post“ ne uredniku Leonu.

Dr. pl. Schrey k priči Aleševce: Kakor ste izpovedali, ste izdajatelj in urednik „Brencljna“. Kako se zove po nemški to? Ker priča Aleševce ne odgovori precej, nadaljuje dr. pl. Schrey: Kaj ne „Rossfliege“?

Priča Aleševce: „Ne, ampak „Bremse“.

Dr. pl. Schrey: „Kaj za jedno tendenco ima ta list?“

Priča Aleševce: „To ne spada k stvari.“

Dr. pl. Schrey: „Kaj ne, da zasramuje (verhöhnet) ude ustavoverne stranke.“

Priča Aleševce: „To ne spada k stvari.“

Predsednik Heinricher: Vprašanje to ne spada k denašnji obravnavi.

Dr. pl. Schrey: „Ker veste natanko, kdo in komu se je dopis poslal, ali ga niste sami pisali?“

Priča Aleševce: O tem nijmam izpovedati.

Zagovornik dr. Moše: Ali je po vašem mnenji mogoče, da je pismo z dopisom, akoravno na adresu g. dr. Gregoreca, prišlo v roke gospodu Leonu?

Priča Aleševce: Jaz mislim, da pisma z njegovo adresno sprejema g. dr. Gregorec sam. S tem je zaslišanje g. Aleševca končano. Dr. pl. Schrey predlaga, naj priča Aleševce, ko se bode zasliševala druga priča, odide iz dvorane. Predsednik Heinricher določi, da Aleševce ostavi dvorano.

Priča Karol Lorenc, vodja Leonove tiskarne, pravi, da je o dopisu še le zvedel čez šest tednov, ko je dr. Suppan vložil tožbo. Pravega urednika pri listu nij, ampak dopise prinaša tiskarski fant od g. dr. Gregoreca, razni sodelavci pošiljajo svoje dopise. On jih potem vrsti v list in Leon le malokdaj čita drugo korekturo, ker ima malo časa in posluje le bolj v prodajalnici; da je list brže gotov, oskrbuje on (Lorenc) drugo korekturo, kakor tudi prvo. Gotovo je bilo tako tudi takrat, ko je izšel članek o dr. Suppanu. Na vprašanje dr. Schreya, je li poznal pisavo, odgovori, da mu to nij mogoče, kajti dopisnikov podpis je ali odstrižen ali prečrtan.

Na daljno vprašanje dr. Schreyja, je li misli, da je Aleševce pisal ta dopis, odvrne, da ga niti do denes poznal nij, da je pa mogoče. Pisma, ki dohajajo na redakcijo, pošiljajo se, kakor on misli, dr. Gregorecu.

Prebere se potem izpovedba g. dra. Lavoslava Gregoreca, na katero nij bil zaprisežen. Priča izpove, da je Leon urednik, on da se zanima za list le, kar se tiče uvodnih člankov. Ali se je ta dopis pomešal mej listine, za „Südsteirische Post“ pripravljene, ne vé, kajti ravno v istem času je dobil dve privatni pismi, kateri je založil. Priča pravi, da je sicer Leon imel pravico odpirati na redakcijo došla pisma, kajti taka pisma pridejo k njemu, ali pa ostanejo v Leonovih rokah. Kdaj je prišel dopis, se ne more spominati, mogoče pa je, da nij imel Leon nobene vednosti o njem, dokler nij bil natisnen.

Na to proglasi predsednik Heinricher dokazilno obravnavo končano in naznani, da se bode sodišče odstranilo, da sestavi vprašanja na porotnike, za nekoliko minut, tedaj obravnava za ta čas preneha.

Porotnikom stavijo se štiri vprašanja.

Prvo vprašanje gre na to, je li zatoženi g. Leon, ker je vzprejel navedeni članek v list „Südsteirische Post“, dr. Suppana z imenom (namentlich) deloma izmišljenih, deloma popačenih dejanj in nepoštenih činov po krivem dolžil, kateri so dr. Suppana v javnem mnenju spravili v slabo ime.

Drugo eventualno vprašanje, ako bi se zanimalo prvo, šlo je na to, ali je urednik Leon dolžil dr. Suppana po imenu, ne da bi navedel gotovih fakt, dolžil zaničljivih lastnostij.

Drugo in tretje vprašanje slo je na to, je li urednik g. Leon zakrivil se s tem, da nij imel zadostne pozornosti kot urednik, je li zanemarjal dolžno nadskrb. Sodišče določilo je vprašanja uže pred obravnavo, kajti tožnik in zagovornik dobila sta iste litografované.

Proti stavljenim vprašanjem ne ugovarja nobena stranka.

Prvosednik pozove zastopnika tožitelja g. dr. Schreyja, naj utemelji zatožbo porotnikom nasproti. Govor dr. Schreyja trajal je skoraj dve uri. Podajemo iz istega le jedro in najvažnejše stavke, katere naj si naši somišljeniki zapomnijo dobro. Dr. Schrey pričinja govor s tem, da z začudenjem naglašá, da si je „Südsteirische Post“ upala napasti dr. Suppana na tak način, **moža, kateri je duševni in odlični vodja ustavoverne stranke na Kranjskem.**

Noben slovensk list, katere baže časniki gledé sumničjenja vendar niso skrupolozni, nij napadel dr. Suppana na enak ali tak način kot „Südsteirische Post“. Tem čudoviteje je, da ravno s Štajerske, iz nemškega peresa prihaja tak glas. Ali stvar je jasna, zakaj se to godi. Vse je le natolcevanje, le „Mittel zum Zweck“. Tendenco lista „Südsteirische Post“ je znana, ona dela po načinu, kateri je za načelo postavila tako zvana spravedljiva politika (Versöhnungspolitik), katera žalibože denes vlada v Avstriji.

Kakor gobe (Pilze) rastejo časniki te baže, n. pr. „Tribüne“, „Politik“, „Südsteirische Post“, deloma tudi „Triester Tagblatt“, da delajo za „Versöhnungspolitik“ in celo časnikov nij izvzeti iz tega kroga, da se bega ljudstvo, kateri nosijo na čelu cesarskega orla. Delovanje teh listov meri na to, da hočejo vse dozdanje odnose v državnem življenju, deloma tudi s silo predrugačiti, zato se zaletavajo na nepopisljiv način, posebno radi v osebe. Značajnost (Charakterfestigkeit) nazivljejo te baže časniki „Opposition a tout prix“, kliko (Clique) imenujejo vso ono stranko, katera se opira na staroavstrijsko tradicijo, da se vzdrži Avstrija, da se ohrani, kakor do zdaj in katera neče ničesa vedeti o zedinjeni Sloveniji, združeni s Hrvatsko. Tem časnikarskim lopovom (Bravo!) ne gre za objektivno obravnavanje (raisonement) stvari, ampak njih napadi so v jedno mer le osobni.

Kakor je zdanja večina državnega zbora jako neuljudna z manjšino, tako dela tudi omenjena žurnalistika. Ona se oklepa osebnih napadov na čiste značaje, v tem ima svoje pribežališče, kajti ona ravna preišljeno, ker ve, da taki dopisi napravijo dosti več vtisa, kot najlepši uvodni članek. Gotovo je, da imajo ljudje te baže dovršeno metodo v svojem delovanju, kajti oni mislijo, čim bolj z osebnimi napadi manjšamo vrste naših nasprotnikov, tem bolje za nas. Ako je pa tako početje zaničljivo samo ob sebi, tem zaničljivejše in tem nevarnejše je za ustavoverno stranko, da so se začeli nasprotniki zdaj posluževati nemškega jezika za svoje napade. Ako se trosijo take laži in obrekovanja po slovenskih listih, so za dotičnega pristaša ustavoverne stranke malo ali čisto nič nevarna, tem nevarnejši pa, ako se širijo v nemškem jeziku v svet. Vprašati je, kako so nastali ti takozvani „Schimpfblätter“ mej zdanjo „Versöhnungspolitik“. Treba je, da se označi, kako in na kakšen način (Art und Weise) ti listi životarijo.

Nekatere rastline žive le umetno, v temi, ali kakor se pravi s temno materijalno in duševno podporo. Vse to velja tudi za „Südsteirische Post“. Ali ker nij nobena stvar zastoj, predpisalo ali narekalo se je tudi „Südsteirische Post“ nje delovanje, in delovati mora v tem smislu, kakor je govornik uže prej naznačil. Dolgo časa, pravi tožnik, našlo se nij peresa, katero bi bilo nadaljevalo sumničjenja in napade, započete v slovenskih listih, v nemškem časniku. Jako žalostno je to, kajti tako započetje, spravlja nemštvo ob zaupanje, tem žalostnejše pa, če prihajajo taka glasila iz Štajerske, katera je vendar vsikdar bila in bode vneta za nemštvo. Tožnik se potem spušča v subjektivno dokazivanje krivde urednika g. Leona. Uže od vsega početka, pravi dr. Schrey, ima urednik Leon kronično krivdo, da ta

list po predpisanem potu koraka, (nach vorgezeichneten Marschroute) ter goji le osobno polemiko v povnavljajočih se napadih na odlične može ustavoverne stranke, posebno na Spodnjem Štajerskem in Kranjskem. Dr. Schrey pravi, da je dr. Gregorec duševni urednik lista, se ve da „nur bis zur Anklagebank“, v svojej izpovedbi izjavil, da g. Leon odpira tudi uredniška pisma. Tedaj je ta kot urednik pravi voditelj lista in ima, kakor vse pravice, v tej lastnosti tudi vso odgovornost. Dr. Schrey nadaljuje, da sicer dr. Gregorec nij prisegel na svoje pričevanje, a da nij nikake ovire verjeti popolnem izpovedbi, „des hochwürdigen Herrn dr. Gregorec“, kakor dr. Schrey porogljivo v jedno mer, na veliko veselost poslušalstva imenuje dr. Gregoreca. Dr. Schrey omenja potem popravka uredništva o tem dopisu, v katerem je izjavljeno, da je dotični dopisnik uže davno izbacen iz narodne stranke, in meni, da je bila gotovo dolžnost urednikova brigati se za značaj svojih sodelavcev in dopisnikov in ne sprejemati vseh napadov na osebe nasprotnega tabora. A zato se nij brigal urednik, kajti parola je bila: „der Kampf bis aufs Messer“. Dr. Schrey potem nadrobneje in dolgotrajno hoče dokazivati krivdo zatoženca g. Leona in konečno govori porotnikom na srce, naj pritrde prvemu ali vsaj drugemu vprašanju, naj namreč odgovore tako, da se ne bode odmerila kazen v denarji, ampak, da se prisodi zapor, kajti take stranke časniki se morajo, kakor stranke same, omejiti v njih slabo vplivajočem delovanju. Dr. Schrey ne dvomi, da bodo gg. porotniki pravo ukrenili in pritrtili prvemu ali drugemu vprašanju.

Zagovornik g. Leona, dr. Moše, zagovarja zatoženca v popolnem mirnem, oratorično, kakor juridično dovršenem govoru, karega naj bi bili porotniki kakor občinstvo z večjo pozornostjo poslušali, namestu da so se porogljivo in nedostojno smijali, kazaje prav malo omike, ter o njem napravili sodbo uže a priori, da ne bo veljal nič, se ve da le zato, ker ga bo govoril jurist, ki je Slovenec in kar je v Celji še hujše, mož, ki je pri zadnjih volitvah bil izvoljen v mestni zastop ljubljanski.

Dr. Moše pravi: Slavno sodišče, častiti gospodje porotniki! Nijsem drugače pričakoval, nego, da bo častiti moj kolega, današnji zastopnik zatožbe, obravnavo skusil spraviti na politično polje. Zato gotovo je takoj početkom svojega govora narisal kolikor mogoče črno, neugodno podobo današnjega političnega stanja, posebno v južnih kronovinah, v Kranjskej in Štajerskej. Gospoda, jaz mu ne bom na tem potu sledil, kajti v tej dvorani denes nij soditi o politično narodnih prepirih, niti iste po sodbi uravnati. Vaša naloga nij, razločevati o tem ali drugem političnem vprašanju, in gotovo bi vi to storili, ko bi sledili po potu, kateri vam je naznačil zastopnik zatožbe. Jaz moram tak način zastopnikove zatožbe odločno zavračati, s katerim skuša po splošnih odnošajih izzivati bojazen in srd in s pretenjem vplivati na mnenje gg. porotnikov proti današnjemu zatožencu. Gospodje porotniki, jaz vas spominjam na vašo sveto prisego, da jo imate vedno pred očmi, da tukaj nijste in ne smete biti pristaši nobene stranke, ampak tu ste jedino le, za ker vas je postava poklicala: avstrijski porotniki. Vi nijmate razsojevati politično-narodnih vprašanj, ampak jedino le in samo to, ali se je postava v slučajih, kateri se obravnava, razžalila, ali se je res storila krivda ali ne. Gospod zastopnik zatožbe je jako obširno tožil in obsojeval časnikarstvo, katero njemu, kot strankarskemu možu, nij po godu. Jaz bi njemu rekel: „Intra muros peccatur et extra“ in bi ga opozoril, naj le malo gleda, kaj čini ravno denes centralistično časopisje. Vsako časopisje ima svoje napake, a jaz ne smatram tu umestno razpravljati, katero več, katero menj, a da bi hotel zbirati, podal bi lahko jako obširen šopek časopistva, iz nasprotnega tabora v najbližjej bližini. Ko bi hotel osvetljevati, kako piše to časopisje, ponudil bi vam lahko marsikatero cvetko, katero — ako ste le nekoliko nepristranski — bi vam dišala mnogo neprijetnejše, nego one, katere je opisaval zastopnik zatožbe. A jaz tega nečem, ker to nij z

današnja stvarjo v dotiki in ker nečem dražiti. Jaz tedaj ne bodem šel za zastopnikom zatožbe po širokej poti politike, ampak jaz hočem razmotrivati stvar, o katerej jedino je denes govor, ali se je storil pregrešek razžaljenja časti po tem članku v „Südsteirische Post“, kateri je denes okrivljen. Ako se oziram na članek, je od strani tožbe bil posebno naglašan kot razžaljenje izrek, da gleda dr. Suppan na to, da si prisluži pošteno provizijo (anständige Provision). No, gospoda, jaz v tem ne vidim nobene časti žaljivega predbacivanja, ako se reče advokatu, da se trudi, prislužiti si pošteno provizijo. Znano je, da se s prodajo hiš bavijo ne le samo agenti, nego tudi advokatje; če se tedaj o dr. Suppanu reče, da je hotel prodati ali kupiti kako hišo in si zraven zaslužiti pošteno provizijo, nij to nič nečastnega, kajti gospoda, vsak se trudi, da za svoje delo kaj zasluži. Vse drugače bi bilo, da se dr. Suppan dolži, da je svoje javno dostojanstvo rabil v to, da služi provizije in da s tem oškoduje mesto, to bi bilo v istini nepošteno in ako bi kdo koga dolžil kaj tacega, bi v istini se pregrešil proti časti tacega moža in bil kaznjiv. Govornik sedaj dokazuje subjektivno nekrivdo zatoženca. Leon nij dotičnega dopisa niti videl niti bral, kajti kakor so izpovedale priče, nij došel pod njegovo adresu, tudi nijma Leon časa, da bi bral in preišljel list, predno izide. Zlobnosti nij nobene, kajti Leon dr. Suppana, kakor tudi razmer v Ljubljani ne pozna in nij imel nikdar namena razžaliti dr. Suppana. Zato je takoj, ko je poizvedel, o tem pisal dr. Suppanu rekoč, da jako obžaluje, da se je dopis malovestnega dopisnika sprejel in da je pripravljen objaviti vsakeršen preklic, kateri si želi, in je v istini tudi sprejel preklic v takej obliki in v takem zadržaju, kateri bi bil dr. Suppanu prav lahko zadostoval. Najhujše kar se Leonu predbacivati zamore, je to, da je premalo pazil na svoje uredniške dolžnosti, pa tudi to brez zlobnega namena.

Konečno se obrača dr. Moše proti sklepu govora zastopnika obtožbe in pravi: „Zastopnik zatožbe je na konci svojega govora naglašal, da je namen te pravde, da se urednik dene v zapor, da se s tem stranki pokaže, da je njeno delovanje kaznjivo. Jaz se čudim, da je on vam tako govoril, kakor da ste vi žandarji, da oskrbujete policijsko službo v interesu jedne stranke, da uničite drugo, da ostane potem samo stranka gospoda zastopnika zatožbe. Gospodje porotniki, dokler bode kaj ljudij, bodo tudi stranke, in vsaka teh bode se bojevala ali s poštenimi ali nepoštenimi sredstvi. Vi tedaj nijste poklicani, da bi stranke po svojem izreku uničevati pomagali, nego zato, da kaznujete, ako je krivda dokazana. Ker pa vsaj, kar se tiče prvega in drugega vprašanja o mojem klientu nič dokaznega nij, — bodete zanikali ti vprašanja in k večjemu pritrtili 3. in 4., da je zanemarjal dolžnosti svojega posla“.

Po repliki in dupliki zastopnikov pričinja dvorni svetnik g. Heinricher svoj resumé, kateri bi bil še nekoliko objektivni, da je izostal konec. Ali konec je zabelil, kajti g. predsednik rekel je porotnikom, naj gredoč v svojo sobo slečejo Nemca in Slovenca in si samo to mislijo, kakor da bi bili mestni odborniki ljubljanski in da se o njih tako piše, kakor o dru. Suppanu.

Porotniki so se le prav kratko posvetovali in njih načelnik dr. pl. Fichtenau naznani, da so prvo vprašanje z 11 proti 1 glasu potrdili.

Ko so poslušalci začuli votum porotnikov, kričali so „bravo“, itd. Ob 1/2 3 uri se potem obravnava pretrga. Ob 1/2 4. uri se proglašuje sodba, kakor smo jo včeraj priobčili.

Iz deželnega zbora štajerskega.

Prvokrat so nemški liberalci v 21 letih spoznali, kako se spodobí, tudi slovenske poslance voliti v važnejše odbore. Izvolili so torej v finančni odbor dr. Dominkuša, v peticijski odbor prof. Žolgarja in v odbor za Slatinske toplice dr. Dominkuša in dr. Radaja. Obžalujemo pa, da v velevažnem

kulturnem odboru nij nobenega Slovenca; to tem bolje, ker celo po zadnjem nam neugodnem in krivem štetju, prebiva na Štajerskem zraven 796.000 Nemcev tudi 388.000 Slovencev (32% prebivalstva), ki so večidel kmetovalci.

Finančni odbor ima pretresovati deželne stroške in dohodke za l. 1883 ali deželni proračun. To je važno pa vsled 21 letnega liberalnega gospodarstva čedalje težavnejše delo.

Po nasvetu deželnega odbora treba deželi izdati drugo leto 4,488.977 gold. tedaj zopet za 165.938 gld. več, kakor lani. To je tako liberalna navada, da stroški od leta do leta rastejo. Javnih stroškov liberalci nikjer ne znajo krčiti, nikjer bremen olajšavati davkoplačevalcem. Kje pa so tedaj stroški v jednom letu zopet poskočili?

Odgovarja se, da v oddelku za policijske potrebe za 1765 gld., v oddelku za dobrodejne in zdravilske svrhe za 73.198 gld., in za šolske potrebe za 98.719 gld.

Dohodki so nastavljeni na 2,317.264 gld. Primanjkuje še tedaj 2,171.713 gld. Od te svote hočejo pokriti z dohodki od doklade na pivo in žganje 138.428 gld. in od 10% doklade na meso, vino in mošt 123.115 gld., skupaj 261.543 gld. Ostanek 1,910.170 gld. se pa vrže na direktne cesarske dače kot 36% deželska doklade. (Landesumlage).

Cesarske direktne dače je c. kr. finančno deželno ravnateljstvo deželi Štajerske za leto 1882. predpisati dalo 5,104.561 gld., namreč tako, da znaša lanske: a) gruntna dača 2,115.000 gld., b) hišna najemščina (Hauszinssteuer) 873.000 gld., c) hišna razredovna (Hausklassensteuer) 425.000 gld., d) pridobnina (Erwerbsteuer) 434.000 gld., e) dohodnina (Einkommensteuer) 974.139 gld., f) nova hišna najemščina od prej davka prostih hiš 253.319 gld. in g) podobna nova-hišna razredovna 40.103 goldinarjev.

Na tukaj navedene številke lanske cesarske dače navržajo torej deželni poslanci še 36% deželne doklade. Tukaj so kmetje, tržani in meščani z grajščaki vred, Slovenci in Nemci, popolnem in do slednje pičice jednakopravni.

Ker pa je vsekako gruntnega cesarskega davka največ, tako je tudi jasno, da gruntne posestniki največ k deželnim dokladam doplačujejo; namreč 761.400 gld., kajti 36% deželne doklade vrženih na 2,115.000 gld. cesarske gruntne dače, daje 761.400 gold. No, in kdo plačuje večino teh 761.400 gold. deželne doklade, grajščaki ali manjši posestniki? Grajščaki nže ne; kajti te gospode še 50.000 gold. deželne doklade ne zadene, vse drugo, to je nekaj čez 700.000 gold. stroškov plača km et.

Vsak pametnjak bi sedaj mislil, da bodo kmetje tudi primeroma največ poslancev imeli in torej tudi v zastopih enakopravni. Tega pa ne pripušča nemški liberalizem. Zato je odmeril v deželnem zboru štajerskem 27 poslancev meščanom in grajščakom, kmetom pa samo 23. Bornih 22 grajščakičev z dačno svotico 6660 gold. voli uže jednega poslanca (skupaj 12), pa 5715 meščanov s 15.600 gold. davka 1 poslanca; kmetskih ljudij pa se mora naštetih 37.000 z dačno svoto 78.300 gld. preden se jim odmeri 1 poslanec. Kmet je tedaj daleč nazaj potisnen, najhujše slovenski, kajti 15.365 nemških kmetov v Liezenskem okraji na Gorenjem Štajerskem z dačno svoto 26.243 gold. voli 1 poslanca, a 55.437 slovenskih kmetov v ptujskem okraji s 104.639 gld. davka mora zadovoljiti se tudi z 1 poslancem. To je nemško-liberalna jednako-pravnost! Bog se nam je daj brz rešiti!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 24. junija.

Gimnazijalna enketa, katero je ministerstvo bogočastja in nauk postavilo, da se posvetuje o reformah avstrijskih gimnazijev, dovršila je zdaj svoje delo in po njenih sklepih se bode ministerstvo ravnalo, preuravnaje gimnazije.

Deželni zbori razpravljajo svoje zadeve precej mirno in stvarno. Štajerski deželni zbor peča se večji del s kmetijskimi, davčnimi in finančnimi zadevami dežele; v tirolskem deželnem zboru so pač malo zašli tudi na politično polje in sicer tedaj, ko je stavljen poslanec Glanz predlog glede šolskega nadzorstva, in potem, ko je poslanec dr. Falk predlagal, naj se volilni red v deželni zbor izpremeni in sicer tako, da se razširi volilna pravica.

V raznih listih čitamo, da se bodo znamenite uradniške izpremembe izvršile pri deželni vladi v **Sarajevem**: Dvorni sovetnik Novak bode odstavljen in na njegovo mesto pride dozdani predsedstva svetovalec Lapenna jun., le-tega naslednik da bode Matovšek. Dalje se bodo odstranili, predsednik najvišjega sodišča Peičič, svetovalec Babič in Kuzlar in vladna tajuika Hörman in Kugler, z vsemi temi zamore zdaj zaukazovati hrvatska deželna vlada. Tudi se iz zanesljivega vira poroča, da se bode odslavlil tudi sarajevski ravnatelj policije, Alpi, za katerim Bošnjaki gotovo ne bodo jokali.

Vnanje države.

V tem, ko se drugod državniki trudijo, iznajti novih dohodkov za pokritje rastočih vojnih stroškov, je pa **Francoska** v srečnem položaji, da zamore znižati državne davke in poleg tega še zmanjšati stroške za vojake in brodovje. Proračunski odbor zastopniške zbornice dovršil je namreč razpravo o stroških vseh ministerstev in od njih izbrisal vsega vkup do 34 milijonov. Od te svote pripada 14 milijonov na pomorski, a 10 milijonov na vojaški odsek. Pri financah ima se privarčiti 3, pri nastavi 1, pri gradnji 2 milijona, a v odseku notranjih poslov 800.000 frankov. Z druge strani vrstil je odbor 10 milijonov za povišanje stalnih pešcev ter 12 milijonov za popljšanje plače narodnih učiteljev. Ostalih 10 milijonov perabilo se bode o priliki za zmanjšanje užitninskega davka.

V **nemškem** cesarstvu napačila je ministerska kriga. Pruski finančni minister Bitter se je odpovedal in v sejo ministerskega sveta 18 t. m. nij več prišel. Bitter in Bismark se uže izza dolgo nijsta več dobro razumela, ker se program Bismarka, ki ga je razodel 12. t. m., ne vjema s financijalnim programom Bitterjevim. Kot naslednik odstopivšemu ministru imenuje se državni tajnik Scholz — in celo knez Bismark.

Angleška spodnja zbornica kuje zakon proti Ircem, v irski deželi pa se bije večkrat krvav boj mej posestniki in najemniki, upniki in dolžniki. Strast in razkačenost vladati ondu in če ne izdajo dovolj krivične razmere, pridejo še tuji agentje netit nezadovoljnost trpečega irskega naroda. Sploh se vodi vse to irsko uporno gibanje sem iz Amerike, kjer biva angleški narod, ki ne more pozabiti, da so bili njihovi očetje morali zapustiti svojo pravo angleško domovino ter poiskati si druge nove. Osobito društvo „Fenijancev“ priskrbljuje zatiranim Ircem denarja in jim na vsakovrstni način daje pogum, vztrajati v upor proti Angležem ter, če drugače nij doseči pravic, konečno izpodkopati „trojedino britsko državo“. Nij dvomiti, da bi tudi orožje, katerega je velik kup našla angleška policija preteklo nedeljo v Londonu v nekem hlevu, ne bilo kupljeno s feniškim denarjem ter namenjeno za irske roke. Zaprli so Tomaža Walsh, ker so bili dobili pri njem ključ k onej zalogi, in vlada ima upanje, da jej ujetnik odkrije vso zaroto in morda še kaj drugega. Ali irski narod, ki je konečno do dobrega izpoznal, kolike krivice da se mu godé uže od nekdanj, zdaj več ne bo miroval in prej ne odjenjal, dokler se mu ne pripravi življenje, človeku spodobno.

Dopisi.

Iz Celja 23. junija. [Izv. dop.] (Po porotnei obravnavi zoper „S. Post“.) Tukajšnji narodnjaki ne morejo zakrivati svoje nejevolje, da je „S. Post“ prišla in sicer, kakor se je pri obravnavi pokazalo, prav po nepotrebnem v tako neprijetno tožbo. Mislili smo, da je stvar zdatno poravnana, ko smo brali v listu isti dr. Suppana opirajoči preklic. Na jedenkrat beremo v izkazu porotnih obravnav, da se bo pravda pred porotniki vender le vršila. Preverjeni smo zdaj bili, da je „Süddeutsche Post“, če še nijma drugih dokazov, vsaj imenovala dopisovalca, kateri jo je spravil v take zadrege. A kako smo strmeli, ko se niti iz zaslišalnega zapismnika dr. Gregoreca niti pri obravnavi nij konstatiralo, kdo je spisal in poslal dotični dopis. Čemu se to nij zgodilo in se je pustilo nedolžnega Leona obsoditi, nam nij jasno. Kaj pa bi Vam pisal o obnašanji Aleševca pred porotniki? Tako žalostne figure še nijsem videl. Ko je dr. Schrey sarkastično dejal: „Das ist das Muster

eines slovenischen Journalisten!“, nastal je kroh pot po celej dvorani. Še zdaj ne vemo, zakaj je Alešev bil citiran za pričo, če ne zaradi tega, da se prizna dopisnikom. Bolje da bi ga bili v Ljubljani zadržali in obdržali, ne pa ga sem poslali, da se nasprotniki prav noraa delajo iz tacega „slovenskega žurnalista“. „S. Post“ je žalibože predrago plačala njegovo znanstvo.

Iz Trsta 21. junija. [Izv. dop.] Še le denes hočem pisati o volitvi in pojasniti lažnjivi telegram, kateri je pisala zlobna roka, pisala, kakor je uže navada pri gardi. Izvoljenih je pet konservativcev in A. Cesare. Če je slednji „progressist“, to se še ne vé. Da smo propali v IV. razredu, zakrivila je kopica izdajic: magistratov berič Kapovila, Pertot, A. Fragola in drugi iz Barkovelj, ker jim je mnogo na materijalnem dobičku. Govori se, da je silno denarja prišlo v roke tacih izdajic, da so pili in jeli. Rojanski dolgi mežnarjev sin, zdani magistratov Kapovila, kakor berič Gostinčič, storili so vse mogoče za propad naše stranke, šuntali so ljudstvo, ne Kranjcev in Kraševcev voliti, za domačina bil jim je vsak pritepen lahon itd. Sramota naj jih krije do groba, s studom se narod obrača od njih. Agitacija od strani nekaterih narodnjakov bila je slaba, terorizem lahonjskih izdajic silen, pali smo z 11 glasovi. V I. okraji so Skedenjci pokazali lahonškemu kandidatu, ki je potrošil čez tisoč goldinarjev, da jih izdajski denar nij še kupil. Zmaga bila je sijajna. V 5. okraji na Opčinah vsilil se je Burgstaller, ki ima tam svoj grad, iz same častilakomnosti. On je državen poslanec, kateri mandat so mu naklonili le slovanski uradniki. Agitiral je ves dan sam za se, dal je na Opčinah 100 gld. ubogim, in tamošnji župnik priporočal ga je v polurnej pridigi. Ljudstvo bilo je po takej pridigi fanatizirano, napalo je zastopnike „Edinosti“ na cesti in le malo je manjkalo, da nij prišlo do krvavega tepeža. Zvečer pa smo videli pijane kmete, ki so komaj na nogah stali, čakati ob cesti Burgstallerja, ko se je imel mimo peljati, da bi še kaj dobili, ko so uže siti bili. In res smo čuli iz njih ust pozdrave: „bona sera šjor konsiljer!“, on pa je odzdravljaj pijanej druhali. V drugih okrajih šlo je bolj redno, le v IV. okraji, kjer je Nabergoj voljen bil, plačal je nek Kosato Tramvoj nekoliko litrov vina, da je vjel par glasov. Progressov kandidat dobil jih je le 5. V tržaškej okolici je lahonstvo z denarjem vse korumpiralo, kajti pri vsakej volitvi se trosijo tisoči in treba bode vladi skrbeti, da se temu v okom pride, da se prenaredi volilni red, da dobi tržaška okolica več poslancev. Politično društvo „Edinost“ pa bode moralo ves pozor v to obračati, da skliče jedenkrat ljudstvo v tabor skupaj, da bo zahtevalo predrugačenje volilne pravice, in da se odpravijo neredi, ki so v škodo narodu in vladi. Žalostno je tudi to, da mej tem, ko so po vsem Slovenskem duhovni vselej na narodnej strani, imamo v tržaškej okolici žalibog le štiri častitljive možake, ki nijmajo strahu pred magistratom, dva v gornjej in dva v spodnej okolici, drugi so mlačni ali še celo nasprotni.

V Trstu ne potrebujemo družega, kot energično vlado, in če ta ne bode bolj strogo z irredentovci postopala, Slovenecem pa bolj prijazna, prišlo bode še huje. Naj se dobro spomni laške brošure Mazzinijeve, ki pravi: „Najprej polasčiti in potem anektirati“. Žal, da tudi tisti ljudje, ki so lani o tem času pod Mohamedovo zastavo pridigovali vojno proti narodnim boriteljem, nijso se zdržali agitacije proti „Edinosti“. „Po njih delih jih bodete spoznali,“ velel je Krist, in ta sveta resnica obstinila se je zopet.

Domače stvari.

— (Za „Narodni Dom“) začeli ste po Ljubljani nabirati prostovoljnih darov gospé Grassellijeva in Murnikova, in takoj prvi dan nabrali nad 500 gld. Slava tacemu dejanskemu domoljubju!

— („Kres Sokolov“) zvalil je nepričakovano veliko občinstva na Gorenji Rožnik. Če rečemo „nepričakovano“, je ta izrek popolnem vtemeljen, če

se pomisli, da je ob 3/4 na 7. uro zvečer obiskala huda nevihta Ljubljano in okolico. Dež je curkom lil, hud veter pripogibal je drevje, vmes padala je precej debela toča, tresčilo je parkrat, in zadnja strela izbrala si je za žrtev nezatno smereko ob potu od Tivoli na Spodnji Rožnik ter jo vrgla preko ceste. Kljub temu vremenskemu dogodku je ob devetih uri občinstva vse mrgolelo na Rožniku, kjer so malo pod cerkvijo zanetili velik kres in izpuščali v zrak pokajoče rakete in druge pirotehnične proizvode. Ognjemet, ki so ga priredili Sokoli, bil je po mnenju mnogih veliko lepši in raznovrstnejši mimo drugih let. Čitalnični pevci peli so par krepkih zborov prav precizno in blagozvučno. Da si je deloma oblačno obzorje zaviralo pogled v oddaljene planine in gore, videlo se je jako veliko število kresov posebno na južni strani ljubljanskega barja, na hrih okoli Polhovega Gradca, na Šmarnej gori, po Kamniških planinah in na bližnjih holmih, kakor na Drenikovem vrhu, na Golovci, pri Dobrovi itd., opazovali pa smo tudi rakete, ki so menda nad Rakovnikom švigale v vzduh. Občinstvo radovalo se je krasnega ponočnega prizora in izraževalo svoje veselje nad vsacim na novo zažarelom kresom, češ, da stara navada še nij izumrla, tudi tamkaj spominajo se današnjega dne.

— (Deputacija „Sokola“) podala se je včeraj zvečer v Vipavo, da se udeleži pogreba umrlega rodoljuba g. dekana Grabrijana in da položi na rakev krasen venec s trobojnicami ter napisom „Ljubljanski „Sokol“ iskrenemu rodoljubu in Slovenec boritelju.“ —č.

— (Kmetijsko predavanje) popotnega učitelja gospoda E. Kramarja bode jutri v nedeljo 25. t. m. v Polhovem Gradcu.

— (Stolna cerkev v Ljubljani) dobi tudi novo lice. Severni zvonik (proti Ljubljani) obdan je uže s prav ličnim odrom za delavce, kateri bodo vnanjost te cerkve dostojno priredili za šeststoletnico, ki se bode obhajala v 11. dan julija prihodnjega leta.

— (Umrla) je 23. t. m. popoldne v Kamnej Gorici gosa Eliza Kapus pl. Pichelstein v 65. letu svoje starosti. Pogreb bode 25. t. m. popoldne ob 5. uri. Lehka jej zemljica!

— (Slovenščina pred sodnijami.) Poročali smo pred nedavnim, da ste okrajni sodnji v Idriji in Pliberku zavrnil dve tožbi, ker ste bili pisani v slovenskem jeziku. Stranke so proti temu odlokom vložile priliziv in c. kr. nadsodnija v Gradcu vstregla je — gledé na to, da se morajo na podlagi pravosodnega ministra ukaza dné 18. aprila 1882 št. 20.513 ex 1881 itd. v slovenskih pokrajinah nadsodnijskega graškega okrožja sprejemati pravne tožbe, če so se vložile v slovenskem jeziku — obema rekurzoma, uničila prvosodnijska odloka ter naložila c. kr. okrajnima sodnijama, da morati obe tožbi rešiti po zakonu, brez ozira na to, da ste pisani slovenski.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Škofja Loka 24. junija. Cesarska visokost nadvojvoda Albrecht počastil je Ločane s svojim prihodom ob 1/2 11. uri. Po obedu na Štemarjih odpelje se visoki gost proti Trbižu.

Budimpešta 24. junija. Salomona Rosenberga, rabinarja namestnika v Tisza-Esslaru, prišla je sodnija in z močno eskorto odpeljala v Nyireghaza.

Carjigrad 24. junija. Ko je avstro-ogerski poslanik prejel instrukcije, imela je konferenca 23. t. m. popoldne prvo sejo v Therapiji pri italijanskem poslaniku.

Umrli so v Ljubljani:

22. junija: Janez Skerl, gostač, 63 let, Strmi pot št. 8, za vodenico. — Vencel Burjan, krojač, 67 let, Rožne ulice št. 33.

23. junija: Ana Rozman, delavčeva hči, 13 mes., Hradeckijeva vas št. 3.

V deželnej bolnici:

23. junija: Luka Troha, dninar, 62 let, za kronično tuberkulozo. — Fran Cerne, krojač, 55 let, za tuberkulozo.

Tujci:

22. junija.

Pri Slonu: Mautner z Dunaja. — Kastner iz Celovca. — Ferjančić iz Zagreba. — Israel z Dunaja. — Arich iz Trbiža.

Pri Matiči: Riavec z Dunaja. — Luchscheider iz Gradca. — Wagner z Dunaja. — Frisch iz Trebnjega. — Ulurdič iz Gradca. — Čermak iz Idrije. — Gessler, Wölk, Rau z Dunaja.

Darila za „Narodni Dom“.

Prenešek . . . 1982 gld. 08 kr.

Pododbor v Borovnici za mesec april:		1 gld. 30 kr.	
Železniški delavci	1	gld.	30
G. J. Lavrenčič	1	—	—
G. Fr. Vrbič	1	—	—
G. Andl	1	—	—
Iz pušice v apnenici	5	—	—
G. I. Majaron, m. don.	2	—	—
G. Jože Kržič	1	—	—
G. Dr. Žitnik	1	—	—
G. Jože Košir	—	50	—
G. Fr. Papler	—	50	—
G. Podkrajšek	—	30	—
G. Kalan	—	30	—
Vkupe	14	90	—
G. Lorenc Majdič v Ljubljani	—	50	—
Slovensko učiteljsko društvo za koperski okraj	5	—	—
Vesela družba pri žlahtnej kapljici nabrala v Materiji	5	—	—
Vesela družba v kavarni „Comercio“ v Trstu	50	—	—
G. Jenko Štefan, vikarij v Podgradu	1	—	—
V Velikih Laščah:			
G. Matija Hočevnar, c. kr. poštar	2	gld.	—
G. Janez Tomšič, župan	1	—	—
G. Janez Levstek, trgovec v Malih Laščah	—	50	—
G. Jože Škulj, trgovec v Ponikvah	—	50	—
G. Jože Pavčič, nadučitelj v Velikih Laščah	—	59	—
G. Anton Žužek, trgovec iz Retje	1	—	—
G. Janez Zgonc, župan Turjaški	—	50	—
G. Fran Žlindra, zastopnik banke „Slavije“	—	50	—
G. Pavel Bregar, trgovec na Robu	—	50	—
G. Ivan Matija, trgovec na Stermecu	—	50	—
G. Franjo Jaklič, kameposek iz Vidma	1	—	—
G. Štefan Podboj iz Adamovega	—	50	—
G. Fran Berdavs, c. kr. poštar iz Vidma	1	—	—
G. Fran Jamnik iz Pijave Gorice	—	50	—
Iz pušice na pošti v Laščah nabranih	3	—	—
Vkupe	13	59	—
G. Lovro Kavčič, poštar in posestnik v Medvodah nabral	6	—	—
Vkupe	2078	gld.	33 kr.

Tržne cene v Ljubljani

dné 24. junija t. l.

	gld.	kr.
Pšenica, hektoliter	9	26
Rež	6	34
Ječmen	4	71
Oves	3	74
Ajda	5	20
Proso	5	52
Koruza	7	—
Leča	9	—
Grah	9	—
Fizol	10	—
Krompir, 100 kilogramov	3	03
Maslo, kilogram	—	92
Mast	—	86
Špeh frišen	—	74
„ povojen	—	78
Surovo maslo	—	75
Jajca, jedno	—	2
Mleko, liter	—	8
Goveje meso, kilogram	—	56
Telečje	—	52
Svinjsko	—	64
Koštrunovo	—	30
Kokoš	—	35
Golob	—	18
Seno, 100 kilogramov	2	68
Slama	1	69
Drva trda, 4 kv. metre	5	80
„ mehka, „ „	4	—

Dunajska borza

dné 24. junija.

(izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	76	gld.	50	kr.
Srebrna renta	77	—	15	—
Zlata renta	94	—	80	—
1860 državno posojilo	130	—	—	—
Akcije narodne banke	824	—	—	—
Kreditne akcije	315	—	—	—
London	120	—	10	—
Srebro	—	—	—	—
Napol.	9	—	55	—
C. kr. cekini	5	—	65	—
Državne marke	58	—	75	—
4% državne srečke iz l. 1854	250	gld.	120	—

Državne srečke iz l. 1864	100	170	50	—
4% avstr. zlata renta, davka prosta	94	70	—	—
Ogrska zlata renta 6%	119	80	—	—
„ „ 4%	87	39	—	—
„ papirna renta 5%	85	70	—	—
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104	—	—	—
Dunava reg. srečke 5%	100	gld.	113	75
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	119	—	50	—
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	99	—	—	—
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	104	—	50	—
Kreditne srečke	100	gld.	176	—
Rudolfove srečke	10	—	19	50
Akcije anglo-avstr. banke	120	—	122	—
Tramway-drust. velj. 170 gld. a. v.	222	—	75	—

Gospodu Franu Iv. Kvizdi, c. kr. dvornemu založniku v Korneuburgu.

Korneuburški živalski prah, kolikor ste mi ga lani poslali za poskušajo, razprodal se je tukaj hitro ter si s svojimi izvrstnimi vspehi pridobil vseobčno priznanje in hvalo. Da zadostim vsestranskim vprašanjem, prosim Vas, takoj poslati mi 2000 zavitkov via Hamburg.

Rio de Janeiro. C. Otto Halfeld.

Kje da se ta prah prodaja, pove anonca „c. kr. konc. Korneuburški živalski prah“ v današnjem številki. (217—1)

Zahvala.

Vsem udeležencem kegljanja na korist prostovoljne požarne brambe v Kranji in dariteljem lepih darov, sploh vsem, kateri so družtvu k iznenadnemu čistemu dohodku 242 gld. 72 kr. pripomogli, posebno gospodu Rajkotu Sušniku in gospé Mariji Sušnikovej, gostilničarjema v Kranji, za brezplačno prepuščeno kegljišče in svečavo, kakor tudi odboru za kegljanje izreka se s tem najgorkeja zahvala.

Prostovoljna požarna bramba v Kranji, dné 22. junija 1882.

Ferdinand Sajovic, načelnik.

(420)

Poslano.

Najbolj preskušene in trpežne korce in strešnike pa opeko

sploh iz sloveče Frkotove opekarne v Brdu pri Vičl vsem, ki potrebujejo, najtoplejše priporoča (399—3) več pogorelcev iz okolice.

Zahvala.

Presrčno se zahvaljujemo vsem častitim prijateljem in znancem, ki so blagovolili najinej nepozabljivej hčerki

HERMINCI

tako radodarno pokloniti prekrasnih cvetic in venec in jo spremiti do groba, kakor tudi vsem onim, ki so blagovolili izreči nama presrčno sočutje.

V Ilirskeje Bistrici, dné 23. junija 1882.

Terezina Kavčič, roj. Kotnik.

Dr. Jakob Kavčič. (418)

Prodajalnica

se oddaje (419—1)

v Matičinej hiši na Kongresnem trgu št. 7.

Na prodaj

je v Spodnji Šiški hiša št. 13, nasproti cerkve, pripravna za krémo ali prodajalnico. Več se zve pri lastniku Franu Dimniku v Spodnji Šiški št. 13. (421—1)

Kava — Čaj,

naravnost iz Hamburga po pošti, poštnine pristo incl. zavetje, kakor znano v reelnej fino dišečej robi v vrečkah od 5 kilo po poštnem povzetj.

Rio, fino močan	3.45
Santos, močan	3.60
Kuba, ff., zelen močan	4.10
Nikaragua, zelo fin, mehak	4.90
Ceylon, modro-zelen, močan	5.—
Gold-Java, zelo fin, mehak	5.20
Portorico, delikaten, fino vkusen	5.40
Peri-Kava, zelo fin, zelen	5.95
Angostura, velika zrna, delikaten	5.95
Menado, rujav, zelo fin	6.35
Java, I., zelo plemenit, briljanten	7.20
Afrik. Peri-Mocca, prava	4.95
Arab. Mocca, prava, plem. ognena	7.20
Stambul-Kava-zmes, Mocca in Campinas, jako priljubljena	4.95
Caj pr. kilo. Congo ff.	2.30
Souchong, ff.	3.50
Tonkay, fin, zelen	3.50
Družinski čaj, zelo fin	4.—
Riž, zelo fin, pr. 5 kilo	1.40

Obširne cenilnike gratis in franko.

(243—10) A. B. Ettlinger, Hamburg.

Nova hiša,

blizu cerkve v **Domžalah**, s 4 sobami in nekoliko prostora okrog, posebno prikladna kakemu obrtniku ali rokodelcu, daje se v najem ali tudi prodaja. — Več se izve pri

Antonu Florétu
v Domžalah.

(405—3)

Vila na Malem Rožniku

(za Gradom) v **Ljubljani** prodaja se iz proste roke. Le-ta stoji na severno-vzhodnem bregu Grada, na prijaznem brdu, ob Gruberjevem kanalu; zidana je trdno v švicarskem slogu in obdaja jo saden vrt in pa polje, kar vse meri 1 oralo 1025⁰. Vila ima 3 sobe, kuhinjo z železnim ognjiščem, shrambo za jedi in priročno klet v tleh, dalje štiri prostorne sobe v nadstropji. Od zadej se nahaja hlev za živino in vodnjak z dobro vodo. Vse je še v dobrem stanu in zastran prijazne in lepe lege posebno prikladno za poletno bivanje.

Več o tem pove gospod **Ivan Pirnat** v **Ljubljani** (Kolodvorske ulice št. 24). (408—3)

ADOLF EBERL,

fabrikant oljnatih barv, laka in firneža.
Prodaja na debelo in drobno.

ZALOGA: (270—9)

V **Ljubljani**, na **Marijinem trgu**,
poleg **Francišanskega mostu**.

Pravi

zdravilen malaga-sekt,

po preiskavi c. kr. poskuševališča v Klosterneuburgu prav dober, pravi malaga, izvrstno krepčalo za slabotne, bolnike, okrevajoča otroke itd., proti pomanjkanju krvi in proti želodečnim slabostim z izvrstnimi uspehi. V $\frac{1}{4}$ in $\frac{1}{2}$ izvrstnih steklenicah in s postavno naznanjeno varstveno marko

ŠPANSKE KUPČIJE Z VINOM VINADOR

DUNAJ HAMBURG

po izvrstnem kupu à gld. 2.50 in gld. 1.30 pri gospodu **H. L. Wencelji**, kupčija z delikatesami. (383—2)

RAZGLAS

hranilnice in zastavljalnice ljubljanske.

Urad kranjske hranilnice bo zarad sklepanja računov za I. semester 1882

od 1. do 15. julija 1882

in urad zastavljalnice

od 30. junija do 14. julija 1882

zaprt.

Ravnateljstvo hranilnice in zastavljalnice

v **Ljubljani**, dné 17. junija 1882. (410—2)

Naizvrstnejša oživljajoča pijača z vinom ali ovočnimi sokovi je
Radenska slatina.

Ona vpliva pri protinu, pri kamnih v žolci, mehurji in ledvicah, pri kataru respiracijskega trakta, pri kataru v bronhijah in želodci, pri tuberkulozi, pri žganji sodo, hemeroidih, skrofulozi, impotenci in drugih živčnih boleznih.

Kiselovodne-železne in sladkovodne kopeli.
(Železniška postaja Spielfeld).

Vprašanja in naročila na stanovanja in rudninske vode naj se adresirajo na kiselovodni kopelni zavod v Radeni (Radein, v Ljutomerškem okraju), pošta Radgona v Štajerskej. Zaloga Radenskih kiselih voda v vsakej solidnej prodajalnici rudninskih voda.

V **Ljubljani** pri **J. Lassniku**; v **Mariboru** pri **A. Guaudestu**; v **Celji** pri **J. Rauchu**; v **Varaždinu** pri **A. Mosesu**. (274—7)

Št. 9446.

(416—2)

Razpis službe.

Pri tukajšnji mestnej straži se služba stražmeštra ali stražniškega načelnika oddaje.

Letna plača te službe znaša 500 gld. in je združena z njo pravica do provizije in do službene obleke.

Kdor hoče te službe prositi, mora dokazati, da je popolnem zmožen slovenskega in nemškega jezika v besedi in v pisanji.

Na prošilce, ki so v žandarskej ali policijskej službi zvedeni, se bode posebno oziralo.

Prošnje s priloženimi dokazili je do **15. junija t. l.** izročiti pri mestnem magistratu.

Mestni magistrat v **Ljubljani**,

dné 17. junija 1882.

Župan: Grasselli.

Karlovi Vari.

P. t. članom banke „Slavije“.

V hiši banke „Slavije“ št. 484 v Karlovih Varih (v „Panoramastrasse“ in mestnem parku), prav blizu svetovnoznanim vrelcem in kopalščem, oddajajo se članom in zastopnikom banke „Slavije“ lepe sobe po nizkih cenah. — Eventuelno oddajo se sobe tudi nečlanom. Natančna sporočila o cenah stanovanj z vsem potrebnim (postrežbo, perilom itd.), o kopeliških taksah, kakor tudi potrebni poduk o naseitvi v kopelji, poda na zahtevo (422)

glavno ravnateljstvo

„SLAVIJE“,

vzajemno zavarovalne banke v Pragi.

Išče se

primeren kraj za mesarijo in krčmo

v kakšnem trgu ali pri kakšnej tovarni. Kdor mi kaj pravnega naznani, da jaz prevzamem, dobi od mene 10 gld. Naznani naj se pošljajo upravništvu „Slovenskega Naroda“, ki jih iz prijaznosti sprejema. (415—2)

Obče priznana kot jako izvrstno izdelana

podoba

dr. J. Bleiweisa vit. Trsteniškega,

je izšla. V originalu naslikal in v oljnatu barvenem tisku izvrstno izvršila sta jo c. kr. dvorna tiskarna in artistični zavod g. Reifeinsteina na Dunaji.

Podoba

v oljnatu barvenem tisku 63 cm. široka, 79 cm. visoka, nerazpeta gld. 3; na platu razpeta v 10 cm. širokem baroque okviru gld. 6.50 in v 13 cm. širokem okviru gld. 8, dalje v velikosti 55—68 cm. z 10 cm. širokem baroque okvirom gld. 5.80.

Čistega dohodka teh podob namenjena je polovica za „Narodni dom“ in za zidanje cerkve Jezusovega.

Z odličnim spoštovanjem

(308—7)

Fran Kolman,

zaloga stekla in porcelana v **Ljubljani**.

Hiša se prodaja,

nova, s 4 sobami, z živinskim hlevom in s 470⁰ obsežnim vrtom, na **opekarskej cesti v Trnovskem predmestju št. 7**. Na polovico plačila bi se nekoliko časa počakalo.

(388—4)

Janez Turšič.

Gostilnica in hôtel

v **Ribnici**,

tik pošte, prej g. **Jakoba Arkota**.

Usojam se naznanjati, da sem prevzel gostilno v **Ribnici** od g. **Jakoba Arkota** in isto popolnem elegantno za tujece kot prenočišče, kakor tudi za goste uredil. — Služil bodem z dobro kuhinjo in izvrstno pijačo, skrbel pa nič menj za hitro in prijazno postrežbo. Priporočam posebno lepo urejene sobe za tujece in upam mnogobrojno obiskovanje.

S spoštovanjem

Anton Arko,

gostilničar.

(417—2)

Dr. Sprangerjeve

kapljice za želodec,

priporočane od zdravniških avtoritet,

pomagajo takoj, če ima človek krč v želodci, migréno, feber, ščipanje po trebuhu, zaslinjenje, slabosti, če ga glava boli, če ima krč v pr. ih, mastno zgago. Telo se hitro očisti. V bramorjih razpusti bolezensko tvarino, odvajajo črve in kisline. Daviel in tifusu vzamejo vso zlobnost in vročino, če se zavživajo po $\frac{1}{4}$ žličke vsako uro, ter varujejo nalezljivosti. Človeku diši zopet jed, če je imel bel jezik. Naj se poskusi z majhenim ter se prepriča, kako hitro pomaga to zdravilo, katero prodaja lekarnar g. **J. Svoboda** v **Ljubljani**, à flacon 30 in 50 kr. av. velj. (247—95)

V. LOBENWEIN

fotografični atelier
v hotelu „pri slonu“.

Fotografira se vsak dan. (63—24)



„THE GRESHAM“

zavarovalno društvo za življenje v Londonu.

Filijala za Avstrijo:

Filijala za Ogrsko:

Dunaj, Giselastrasse št. 1, | Pešta, Franz-Josefsplatz 5,
v hiši društva.

Društvena aktiva	frank.	74,122,865—
Letni dohodki na premijah in obrestih dné 30. junija 1881	„	14,886,494.80
Izplačitve zavarovalnin in rent in zakupnin itd. za obstanka društva (1848) več kot	„	117,000,000—
V slednjem dvanaestmesečnej poslovalnej perijodi vložilo se je pri društvu za	„	59,712,065—
ponudb, vsled česar znaša skupni znesek v slednjih 28 letih na vloženih ponudbah več kot	„	1,063,400,000—

Prospekte in druga razjasnila daje

Glavna agentura v **Ljubljani**, na **Tržaškej cesti št. 3**, II. nadstropje pri **Val. Zeschkotu**. (118—5)

Mesto zdravnik

je v Jarenini, v lepem kraju Slov. gorie, kjer je nad 3000 duš in nad uro daleč v okolici nobenega zdravnik. prazno. Kdor želi na to mesto priti, se naj najdalje v 4 tednih do podpisane predstojništva obrne. Oziralo se bo le na take gospode, kateri so slovenskega in nemškega jezika popolnem zmožni in kakor pomočniki pri porodih spretni. Omeniti je še, da je mesto 2 uri od Maribora in samo pol ure od železniške postaje Pesnice.

(406-2) Občinsko predstojništvo v Jarenini.

Gostilna „pri Sokolu“

v Ljubljani, Gruberjeve ulice št. 4,
z vrhom, lepim kegljiščem in s patentom se
dá za sv. Mihaela v najem. (374-3)

Lepe in po cen

klobuke in čepke,

kakor tudi

kožuhovino

prodaja

(506-39)

Anton Krejči,

v Ljubljani, na kongresnem trgu na oglu gledaliških ulic.

Kmetska posojilnica na Vrhniki

javlja, da je c. kr. deželna kot trgovinska sodnija vsled sklepa od dne 2. maja 1882, št. 1602, pravila zadruga:

„Kmetska posojilnica vrhniške okolice,

registrovana zadruga z omejenim poroštvom“

od dne 24. novembra 1881 in izvoljene ude ravnateljstva: Fran Kotnik iz Vrda, ravnatelj, Ivan Gruden, denarničar, Josip Lenarčič, kontrolor, Miha Tomšič in Jakob Petrič, namestnika, v zadrugi register vpisala.

Sedež zadruge je na Vrhniki; njen namen:

- mej ljudstvom smisel za prihranjenje denarjev vzbujevati,
- dobivati si denarna sredstva s svojim zadrugnim kreditom,
- dajati kredit in
- prejemati denar na obresti.

Zadrugi deleži so po 100 gld. in število zadrugnikov neomejeno.

Hranilne vloge se sprejemajo po 4 1/2 % in posojila dadó:

- na podlagi popolnem vplačanih zadrugnih deležev,
- na osobni kredit, to je, na izvirno menjico, katero morata razen dolžnika še dva poroka podpisati, in
- na zavarovani kredit.

Prošnje za posojila se sprejemajo pismeno.

Uradije se vsako sredo od 1. do 3. ure popoldne v društveni pisarni v soseskinej hiši.

367-3)

Ravnateljstvo.

Pogrebna ustanov

Frana Doberleta v Ljubljani

prporoča svoje takozvane

imitirane rakve od kovin.

Izdelane so iz lesa v jako lepe obliki in solidno, **slilne** so po metalicni barvi z bogatim vkusnim lišpom od bronu **pravim rakvam od kovin popolnem in so ravno tako cene, kakor do zdaj navadne lesene rakve.**

Na telegrafično naročilo z naznanjeno dolgostno mero pošiljajo se takoj na vse železniške postaje.

Ustanov deva **na prost oder in pokopava**, ono tudi oskrbi **sijajno dekoriranje in pogrebe** v in zunaj Ljubljane, kakor tudi oskrbljuje **vence in trakove z napis**, naposled tudi **transport mrlčev** na vse kraje to- in inozemstva in se prporoča v ceno oskrbovanje. (701-29)

C. kr.  konc.

Korneuburški živalski prah

za konje, rogato živino in ovce

Frana Iv. Kwizde v Korneuburgu,

c. kr. dvornega založnika,

v konjarnah Nj. Veličanstev kraljice angleške in kralja pruskega, cesarja nemškega, kakor tudi mnogih visocih oseb z izvrstnim vspehom rabljen in z londonsko, pariško, dunajsko, monakovsko in hamburško medalijo odlikovan.

Izplača se ta prah kot živalska piča, če se redno daje, kakor skušnja uči, in sicer, **kadar živina ne je rada, če je molžaja krvava, da se mleko zboljša**, kot lek za boleznj v dihalih in prebavilih daje živalim bistveno več moči proti kužnim vplivom in zmanjšuje nagnenje do črviča in smolike.

Gospodu Franu Ivanu Kwizdi, c. kr. dvornemu založniku, v Korneuburgu.

Uže več kot jedno leto krmi podpisana kravarija na teden po jedenkrat z Vašim **Korneuburškim živalskim prahom molzne krave** prav vspešno. Posebno, če se gleda na mleko in na prirejek, kadar je treba vsakemu živinčetu dati na dan več kot 50 funtov sena in se po tem takim lahko zaredi želodečne boleznj, tedaj je raba Vašega **Korneuburškega živalskega praha** neprecenljiva, in sicer tako, da ostanejo krave vedno zdrave in ješče in postane mleko mastno in dobro.

Januvarija meseca 1881.

Kravarija Ruckerberg 20 pri Gradei.

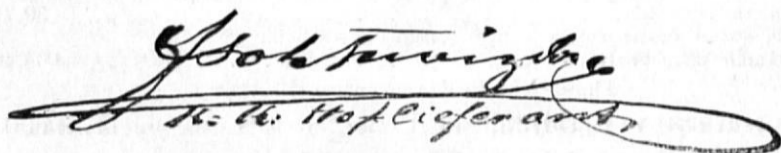
Dobé se gori imenovani preparati pri naslednjih firmah:

V Ljubljani: W. Mayr, lekar; J. Svoboda, lekar; H. L. Wencel. V Loki: Karol Fabiani, lekar. V Celji: A. Marek, lekar; J. Kupferschmidt, lekar; Karol Krisper; Fran Jaesch. V Krškem: F. Bömsches, lekar. V Kranji: Karol Šavnik, lekar; Karol Puppó. V Wietingu: W. König.

Razen tega nahajajo se skoraj po vseh mestih in trgih kronovine zaloge, ki se časih po raznih listih naznanjajo. (216)

Da se izogne ponarejanju, prosí se na to paziti, da vsaka etiketta nosi moj spodaj stoječi podpis v rdečej barvi.

Kdor mi ponarejalca moje zavarovane znamke tako skaže, da ga morem tožiti, dobi odškodnino do 500 gld.



Izdatelj in odgovorni urednik Makso Armič.

„KONKORDIJA“

vzajemno zavarovalno društvo,

zavaruje po najnižjih tarifah

poslopja, premakljivo blago, živinsko klajo,
žito v kozoleh i. t. d.

V preteklem letu je „KONKORDIJA“ v oddelku za ogenj prejela 453.853.49 gld. premije, a za pogorišča izplačala 223.548.25 gld., — v svojem 14letnem obstanku je izplačala za pogorišča 3.631.852.68 gld. — Eremožnja ima „KONKORDIJA“ več, nego je po matematičnem preračunjenji potrebno. — Škode izplačuje točno in vestno. Oglasila k pristopu sprejema in pojasnila daje podpisani glavni zastop v Ljubljani, kakor tudi okrajna zastopstva po deželi.

V Ljubljani, dne 9. junija 1882.

Glavni zastop „KONKORDIJE“:

Ignacij Valentinčič.

(389-3)

Optični institut

E. REXINGER-ja

v Ljubljani.

(225-12)

Specijalitete za one, ki potrebujejo očal.

Velika kompletna zaloga najnovjših in kot praktično priznanih optičnih, fizikalčnih in matematičnih rečij; zelo nizke, stalne cene. Obširne cenilnike na zahtevanje gratis in franko. Vplačevanje na obroke pri zneskih od 5 gld. više brez povišanja cene se blagovoljno dovoli.

Poprave dotičnih stvari se izvršujejo dobro in natanko.

Graverska dela

vsake vrste se oskrbé zelo dobro in cenó.

Bergerjevo medicinično milo iz smole,

prporočeno po medic. strokovnjakih, rabi se v največ evropskih državah s sijajnim uspehom zoper

vsakovrstne oprhe na životu,

osobito zoper hraste, kroničen in luskinasti lišaj, nalezljive hraste, zoper prhljaj na glavi in bradi, pege, žoltine, rdeč nos, ozebljino, potenje nog. — Bergerjevo milo iz smole ima 40% koncent. smole iz lesa ter se stvarno od vsega drugega mila iz smole, ki se v trgovini nahaja, razlikuje. — Da se prekanjenju izogne, zahteva naj se odločno Bergerjevo milo iz smole ter pazi na znano varstveno marko.

Pri trdoyratnih poltnih boleznih rabi se mestu mila iz smole z uspehom

Bergerjevo med. milo iz smole in žvepla,

a zahteva naj se vedno samo Bergerjevo milo iz smole in žvepla, ker so inozemska ponarejanja neuspešni izdelki.

Kot milejše milo iz smole za odstranjenje vseh

nečistostij na polti

zoper oprhe na glavi in koži otrok in kot nepresežno kosmetično milo za umivanje in kopanje pri vsakdanjej rabi služi

Bergerjevo glicerín-milo iz smole,

imejoe 35% glicerina ter fino diši.

(38-12)

Jeden komad velja 35 kr. z brošurco vred. — Glavno zalogo ima lekar

G. HELL v OPAVI.

V zalogi v vseh lekarnah cele države. Glavne zaloge pa imajo:

V Ljubljani pri gg. lekarjih J. Svoboda, G. Piccoli, W. Mayer in J. pl. Trnkoczy. V Kočevji J. Braune. V Krškem J. Bomeker. V Idriji J. Wardo. V Kranji K. Šavnik. V Litiji Jos. Beneš. V Novem mestu D. Rizzoli. V Radovljici A. Roblek. V Vipavi A. Konečny.

Lastnina in tisk „Národne tiskarne“.